

Dejstva ostajajo

Kdor je kdaj potoval po ZDA, je gotovo opazil urejene spomin-
 ske parke, kjer so postavljena
 preprosta obeležja ameriškim vo-
 jakom, padlim v tem stoletju po
 vseh mogočih koncih sveta, od
 Arden do Piave, od Anzia do Nor-
 mandije ter od Koreje do Vietna-
 ma, Paname in Nicaragua. Rav-
 no tako je mogoče opaziti prepro-
 ste bele križe po zelenih travni-
 kih od veličastnega Washington-

RAFKO DOLHAR

skega Arlingtona do zadnje za-
 kotne ameriške vasi. Od grozljivi-
 vega spominskega zidu za padle
 v Vietnamu do bronastega pom-
 nika osvajalcu pacifiškega otoka
 Ivo Yima. Na teh križih in na teh
 obeležjih so zapisana imena veči-
 noma mladih Američanov, ki ni-
 so bili ne prostovoljci in niti pla-
 čanci, ampak skoraj vedno mla-
 di naborniki ali vpoklicanci tega
 velikega naroda. Ob teh obelež-
 jih, na teh preprostih zelenih
 božjih travnikih so gotovo joki-
 li in včasih tudi preklinjali mno-
 gi sorodniki in prijatelji teh pad-
 lih Američanov. Sam sem se ob
 pogledu na te spomenike in po-
 kopališča globoko zamislil in te-
 ga sem se spomnil tudi ob nedav-
 ni obletnici ameriškega izkrcanja
 na Apeninskem polotoku in na
 obalah Normandije.

Spontano se postavi vpraša-
 nje: kaj so iskali ti vojaki po vseh
 deželah tega sveta, po kaj so jih
 pošiljali na tuja bojišča, ko pa
 vojna, v kateri so se znašli, navad-
 no ni zadevala njihovega osam-
 ljenege kontinenta. V očeh ima-
 mo marsikateri napis: Yankee
 go home in v spomin se prikra-
 de marsikatera manifestacija pro-
 ti vojni v Vietnamu. Koliko ob-
 sojanja ameriškega imperializ-
 ma in vmešavanja v zadeve dru-
 gih narodov smo slišali v mladih
 letih!

Pa vendar: če se vprašamo,
 kako bi se bili zaključili obe sve-
 tovalni vojni v Evropi brez ameri-
 škega posega, vemo, da bi bil ev-
 ropki zemljevid čisto drugačen.
 Po prvi vojni bi Italija gotovo ne
 imela meje na Brennerju, v Po-
 stojni in na Reki, Evropa pa bi
 danes lahko bila en sam Hitler-

Prodorna zmaga Silvia Berlusconija na evropskih volitvah

Volivci so mislili predvsem na razmere doma

Na volitvah za evropski parla-
 ment je v Italiji prodorno zmagalo
 gibanje »Naprej, Italija!«, kate-
 rega nesporni voditelj je ministr-
 ski predsednik Silvio Berlusconi.
 Zbralo je nekaj nad 30 odstotkov
 glasov in pustilo daleč za seboj
 vse ostale politične skupine, saj
 druga najmočnejša stranka — De-
 mokratična stranka levice — ni
 dosegla ravni 20 odstotkov gla-
 sov.

Za te volitve je značilna njihova
 znatno nižja udeležba v primer-
 javi z državnoborskimi volitva-
 mi konec letošnjega marca. Svo-
 jo državljansko dolžnost je opravi-
 lo kakih 10 odstotkov upravi-
 čencev manj kot pred dvema do-
 brima mesecema. Iz tega pred-
 vsem izhaja, da mnoge italijan-
 ske volivce evropska problematika
 prav malo ali sploh ne zanima.
 Priznati je tudi treba, da ne sred-
 stva množičnega obveščanja ne
 posamezne politične stranke niso
 posvečale tej problematiki ustrez-

ne pozornosti. Zgodilo se je tako,
 da so Italijani na voliščih v nedeljo
 mislili predvsem ali morda celo
 izključno na razmere doma in se
 tudi temu primerno ravnali. Kar
 zadeva obveščanje, se je naš list
 v tem pogledu razlikoval — mis-
 limo, da se lahko upravičeno po-
 hvalimo — saj je na predvečer ev-
 ropških volitev objavil temeljito in
 obširno študijo ekonomista in na-
 šega sodelavca dr. Egidija Vršaja.
 Na njegovo študijo danes ponov-
 no opozarjamo, saj gre za silno
 dragocen vir informacije o proble-
 matiki, ki pobliže zadeva vsakega
 izmed nas.

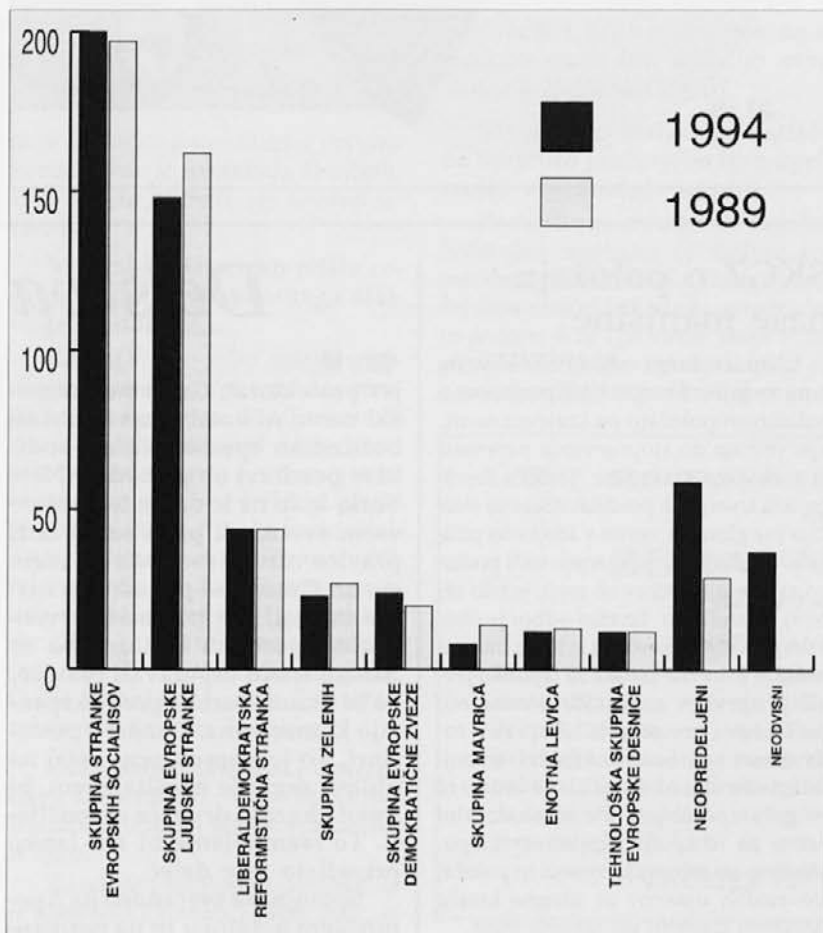
Italija ima torej v novem ev-
 ropškem parlamentu predstavn-
 štvu, ki glede na svojo strankar-
 sko-politično pripadnost ne bo
 moglo imeti teže in vpliva, kot bi
 se spodobilo za skoraj 60 milijon-
 sko državo. Najmočnejša poslan-
 ska skupina je »Naprej, Italija!«,
 ta pa do zdaj niti ne ve, kateri iz-
 med treh velikih poslanskih sku-

pin v strasburškem parlamentu se
 bo sploh priključila!

Pomembno novost pa so zad-
 nje volitve le prinesle: volilna na-
 veza Berlusconi-Fini-Bossi, ki je
 sicer zmagala na marčnih politi-
 čnih volitvah, a ni prejela abso-
 lutne večine glasov, si je tokrat
 takšno večino le zagotovila. To je
 zelo važno dejstvo, vendar le v
 notranjepolitičnem pogledu. To-
 da tu se kažejo nekatere resne te-
 žave.

Ne smemo namreč pozabiti,
 da je sedanja vladna koalicija po-
 vsem svojevrstna. Nastala je iz
 »volilne naveze«, ki se je bila izo-
 blikovala izključno z namenom,
 da bi zaradi nove volilne zakono-
 daje lahko dobila čimveč glasov;
 to pa je bilo nujno za odprtje poti
 do oblasti. Ta vladna koalicija
 ima, kot pravijo izvedenci, več
 »duš«, ki druga drugo izključuje-
 jo. Vprašanje je postalo po evrop-
 skih volitvah tembolj aktualno in
 kočljivo, ker je Severna liga doži-
 vela precejšen osip glasov. Mar-
 sikdo že napoveduje, da jo bo
 Berlusconijevo gibanje prej ali slej
 »požrlo«. Severna liga je bila še
 pred nekaj meseci glavna udarna
 sila zoper degenerirani italijanski
 politični sistem, zaradi česar se je
 tudi vedno bolj krepila. Toda
 kmalu se je pojavil Berlusconi s
 svojim gibanjem in predstavljal za
 javnost veliko novost. Njegovi te-
 levizijski in drugi mediji so to no-
 vost znali mnogo učinkoviteje pri-
 kazovati kot Bossi in njegovi so-
 delavci. Gibanje »Naprej, Italija!«
 je že na političnih volitvah dose-
 glo velik uspeh, ki ga je na ev-
 ropških volitvah ne samo potrdi-
 lo, temveč tudi znatno povečalo.
 Berlusconijeva zmaga pa je pome-
 nila nazadovanje za Bossijevo Se-
 verno ligo. Tu je torej treba iskati
 glavne vzroke za začetek krize v
 sedanji vladni koaliciji, ki se bo
 gotovo poglobila, ko se bo vlada
 lotila reševanja »velikih« proble-
 mov.

Evropske volitve pa so povzro-
 čile pravi potres tudi na levi. De-
 mokratična stranka levice je sicer
 ostala, kot smo že omenili, dru-
 ga najmočnejša politična sila v Ita-

RADIO TRST A

■ ČETRTEK, 16. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 S hrano do zdravja; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Franja Bojc-Bidovec: »Ni neskončnih poti«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Koroška poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale: Dvignjena zavesa; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Dopolnjenje z najbližnjega vzhoda.

■ PETEK, 17. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Franja Bojc-Bidovec: »Ni neskončnih poti«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Koroška poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek: »Otroški radijski tednik« (Zlata Jurin); 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki.

■ SOBOTA, 18. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 9.00 Bon-ton odpira vsa vrata; 10.00 Poročila; 12.00 Krajevne stvarnosti: »Ta rozajanski glas« — oddaja iz Režije; 12.45 Krajevne stvarnosti: Glasnik Kanalske doline; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon; 15.00 Tisoč let naših prednikov; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Janez Povše: »Prosim, vprašajte berlinski zid!«.

■ NEDELJA, 19. junija, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Rokodelstvo redi svojega moža«; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Koroški obzornik; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Nebesa«; 15.00 Krajevne stvarnosti; 16.00 Krajevne stvarnosti; 17.30 Šport in glasba; 22.00 Okrogla miza v pričakovanju volilnih izidov.

■ PONEDELJEK, 20. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila; 8.10 Iz Četrtekovih srečanj: Danilo Šuligoj; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Franja Bojc-Bidovec: »Ni neskončnih poti«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Potpuri; 15.00 Julius Kugy: Slovenske gore, slovenski ljudje; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Marta Ivašič: Šolski prijatelj.

■ TOREK, 21. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Franja Bojc-Bidovec: »Ni neskončnih poti«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Nebesa«.

■ SREDA, 22. junija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Koroški obzornik; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Franja Bojc-Bidovec: »Ni neskončnih poti«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Literarne podobe: »13 za 13« — trinajst oddaj za trinajst slovenskih sobodnih romanov.

Zadovoljni s prvim krogom volitev v Gorici

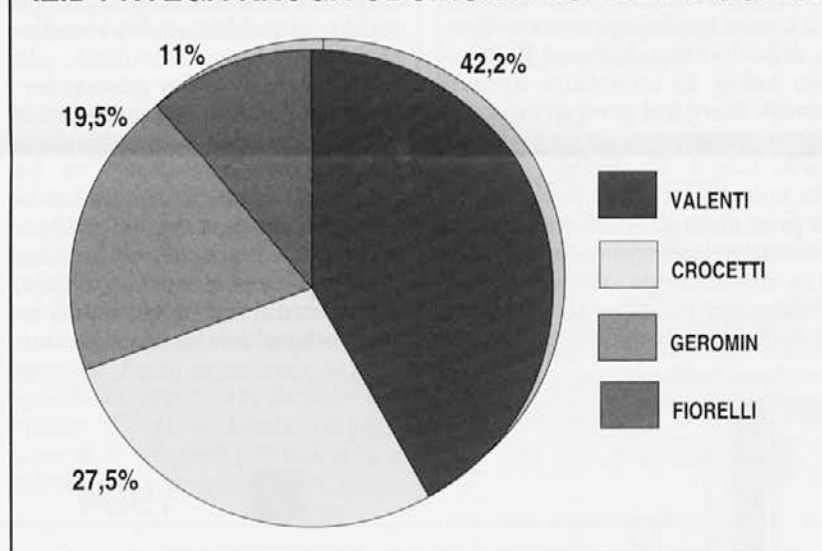
Slovenska skupnost Gorica izraža zadovoljstvo ob rezultatih prvega kroga občinskih volitev v Gorici. Zadovoljstva ne gre pripisati samo dejstvu, da se je županski kandidat »transverzale« ing. Bruno Crocetti uvrstil v balotazo, ki bo 26. junija, ampak tudi visokemu številu glasov, s katerimi so tudi izdatno podprli prvega nosilca liste Bernarda Špacapana. Seveda pa ni mogoče mimo visokega števila glasov, ki jih je prejela lista »Naprej Italija« in Narodnega zavezništva, kar mora biti seveda opozorilo vsem, ki se bodo odpravili na volišča čez dva tedna.

Slovenska skupnost se zaveda nevarnosti, da bi tudi obmejni zasak v desno povzročil zmanjšanje ravni vsesplošne demokratičnosti. To bi lahko spravilo v negotov položaj ugodno razvija-

nje odnosov med Italijo in Slovenijo, še posebej pa otežilo življenje ob meji, da ob tem ne govorimo o razmerah, ki bi se lahko za pripadnike slovenske manjšine močno poslabšale.

Zaradi vsega tega je več kot jasno, da bodo volitve 26. junija izjemno pomembne in da je na njih važen vsak glas, ki bo podprl demokratično prihodnost mesta Gorice na občutljivem obmejnem področju, odločilnem tudi za pravilno in koristno ravnotežje med zahodno in srednjo Evropo. Slovenska skupnost Gorica je prepričana v pravo izbiro svojih volivcev, ki se jim tudi zahvaljuje za uspeh v prvem krogu, kakor tudi vseh tistih pripadnikov slovenske manjšine, ki so že v prvem krogu podprli skupnega županskega kandidata ing. Bruna Crocettija.

IZID PRVEGA KROGA OBČINSKIH VOLITEV V GORICI

SKGZ o položaju naše manjšine

Člani izvršnega odbora SKGZ so na svoji zadnji seji razpravljali predvsem o političnem položaju na krajevni ravni, kjer prihaja do stopnjevanja napetosti in pritiskov na manjšine. Stališča desničarskih izvoljenih predstavnikov se skušajo vse glasneje vrniti v krajevno politično dogajanje in ustvarjajo tudi podlago za netenje sporov ob meji, je bilo rečeno na srečanju. Izvršni odbor je ob enem podčrtal dejstvo, da je treba čimprej narediti ustrezne korake za izplačilo javnih prispevkov za manjšinske ustanove. Deželni proračun je bil sprejet, toda znesek je država, kot znano, zmanjšala na 6 milijard, ki pa jih še vedno ni mogoče uporabljati, ker mora deželni odbor za to sprejeti izvršilne sklepe. Medtem pa minevajo meseci in položaj slovenskih ustanov se utegne kmalu ponovno zaostri do skrajne meje.

Volivci so mislili predvsem...

liji, vendar je nazadovala v primerjavi z volitvami v letošnjem marcu. Ta neuspeh je pospešil odstop njenega glavnega tajnika Occhetta. Umaknil se je in s tem naredil konec očitkom, ki so že nekaj časa leteli na račun njegove politike in vodstva same stranke. Zanimivo je, da sta odstopila tudi tajnik socialistične stranke Del Turco in koordinator Demokratičnega zavezništva Willer Bordon. Ponuja se torej priložnost za globljo proučitev položaja na celotni italijanski levici, kjer so v primerjavi z volitvami v letošnjem marcu ohranili svoje glasove in celo rahlo napredovali le zeleni in prenovljeni komunisti.

Na sredini sta Ljudska stranka in Segnjev pakt rahlo nazadovali v primerjavi z zadnjimi političnimi volitvami, vendar nista doživela poraza, kot so ga napovedovali nekdanji krščanski demokrati, ki so skočili na voz zmagovalca Berlusconi.

Od političnih strank ter organizacij narodnih in jezikovnih manjšin je prišla na svoj račun le Južnotirolska ljudska stranka, ki je v povezavi z Ljudsko stranko, kot jo predvideva volilna zakonodaja, izvolila v evropski parlament dosedanjega državnega poslanca Michla Ebnerja. V Evropskem parlamentu bo tudi Južni Tirolec Lanzer, ki je bil izvoljen na listi zelenih.

Žal ni bil potrjen poslanec z liste Federalizem, na kateri so bili tudi kandidati Slovenske skupnosti. Povsem so za to listo namreč odpovedali glasovi na Sardiniji, kjer se je tamkajšnja Akcijska stranka zaradi notranjih sporov razbila. To pa je skrajno negativno vplivalo na volilni izid.

Dejstva ostajajo

jev protektorat. Gotovo se ameriški narod ni hotel izneveriti simboličnemu spomeniku svobodi, ki te pozdravi ob prihodu v New York, in to ne le doma temveč po vsem svetu, ali pa si samo lasti pravico varuha svobode po vsem svetu. Gotovo se pogostoma nismo strinjali z njihovimi intervencijami, posebno levičarji pa so Američanom osporavali pravico, da bi branili narode pred ekspanzijo komunizma. Danes, a posteriori, ko je komunizem ostal na oblasti samo še na Kitajskem, bi morda kazalo drugače razmišljati. To razmišljanje bi nas lahko pripeljalo zelo daleč.

Spominske svečanosti na Apeninskem polotoku in na norman-

dijskih obalah pa so potrdila še nek pogled na dogodke druge svetovne vojne. Naši očetje so namreč pred petdesetimi leti z velikim olajšanjem sprejeli novice o zavezniškem izkrcanju na našem kontinentu, ker so vedeli, da bo to pospešilo zaključek vojne, obenem pa je bilo tudi jasno, komu so prišli pomagati in proti komu so se prišli boriti. To se je pokazalo tudi pri letošnjih proslavah. Clinton se je tako v Italiji kot v Normandiji šel sam poklonit svojim padlim vojakom in tako postavil natančno zgodovinsko ločnico med tedanjimi sovražniki in današnjimi zavezniški. Časi se spreminjajo, a zgodovinska dejstva ostajajo nespremenjena.

Gre za prvi nastop našega igralskega ansambla v Italiji

Halštat pisatelja Draga Jančarja so v Laciju uprizorili igralci SSG

Igralci Slovenskega stalnega gledališča so se v teh dneh prvič predstavili italijanskemu občinstvu z najnovejšim delom pisatelja Draga Jančarja z naslovom »Halštat«. Premiera je bila v sredo, 15. junija, v cerkvi sv. Antona v kraju Veroli, oddaljenem kakih 70 kilometrov od Rima. Igralci SSG so nastopili v okviru mednarodnega festivala sodobne dramatike Dionysia, na katerega so vabljeni avtorji iz različnih koncev sveta. Slovence zastopa edinole Jančar. Vsak dramatik je izbral svojo gledališko skupino, nekateri pa so prevzeli tudi režijo svojega dela. Drago Jančar je to nalogo poveril Borisu Kobalom.

Nasploh pa je Slovensko stalno gledališče, kot je v pogovoru povedal umetniški vodja Miroslav Košuta, v tem času izredno aktivno. Kljub velikim težavam predvsem finančne narave, kar vpliva tudi na število igralcev, saj je kolektiv iz sezone v sezono manjši, ima slovensko gledališče še veliko zanimivih načrtov. Pričele so se tudi vaje za Handkejevo igro »Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem«. Gre za igro brez besed, za velik projekt, katerega realizacijo sta prevzela SSG in Teatro Stabile za festival Mittelfest. Vaje bodo potekale do 16. julija, ko bo delo doživelo premiero na osrednjem trgu v Čedadu. Režiser igre je Giorgio Pressburber, njegov asistent pa Boris Kobal, ki se bo dela lotil takoj po povratku iz Verolija.

O dejavnosti Slovenskega stalnega gledališča, predvsem pa o premieri v Laciju in o Jančarjevem delu, s katerim se bo pričela tudi prihodnja sezona, pa je povedal kaj več Miroslav Košuta.

Kako je sploh prišlo do tega, da so bili igralci SSG vabljeni v Lacij in kako poteka festival Dionysia?

Na festival Dionysia so vabljeni najrazličnejši dramski avtorji, ki v okviru tega gledališkega srečanja uprizorijo po eno svoje delo, po možnosti napisano nalašč za to priložnost. Na samem začetku je treba povedati, da na ta festival ni bilo vabljen slovensko stalno gledališče kot tako, ampak pisatelj Drago Jančar, ki se je lani udeležil nekega simpozija v okviru tega festivala in je bil letos povabljen kot avtor. Prireditelji pa so mu postavili pogoj, da se mora predstaviti s skupino »svojih« igralcev, oziroma da pripravi svoje delo v sodelovanju s kakim gledališčem, ki naj ga sam izbere.

Drago Jančar se je tako lotil pisanja in napisal novo dramo z naslovom »Halštat«. Februarja je poklical naše gledališče in vprašal, ali bi bili naši igralci pripravljeni uprizoriti to igro na mednarodnem festivalu. Na to smo seveda z zadovoljstvom pristali in avtor nam je dramo izročil konec aprila, zadnje dni maja pa so se naši igralci odpravili v Veroli. Pred odhodom so imeli le nekaj bralnih vaj, sedaj pa na licu mesta že dalj časa vneto vadijo. Premiera bo 15. junija, v tamkajšnji cerkvi, posvečeni sv. Antonu, ponovitev pa bo tri dni kasneje.

Kateri avtorji so na ta festival sploh vabljeni?

Na festival Dionysia so dejansko vabljeni avtorji iz vsega sveta — nekateri so iz evropskih držav, drugi pa celo iz Združenih držav Amerike, Čila, Kitajske... Jančar kot edini avtor zastopa Slovenijo, s Hrvaške pa je prišel Slobodan Šnajder. Ne vem sicer, ali so se vsi avtorji predstavili s polnoma novim delom, napisanim nalašč za to priložnost. Lahko pa rečem,

ji gre pohvala za kvaliteto in zahvala za hitrost, s katero je opravila svoje delo. Organizatorji so poskrbeli za simultano prevajanje, zato bodo lahko vsi gledalci brez težav sledili dogajanju na odru.

Ali je Slovensko stalno gledališče že kdaj pred tem nastopilo v Italiji?

Ne, to je za nas prvi nastop v Italiji. Pred leti smo sicer poskusili srečo v Milanu, a se nismo uspeli dogovoriti za predstavo. Ovira za prodor v Italijo so za nas v prvi vrsti premajhna finančna sredstva, saj to zahteva res ogromno denarja, ki pa ga naše gledališče nima. Dovolj je, če povem, da smo celo razmišljali, ali naj sodelujemo na Mittelfestu v Čedadu ali ne, saj bi nas to preveč stalo.

Na splošno pa je z gostovanji v Italiji takole. Pred leti je na primer gostovala v Rimu ljubljanska Drama, obisk pa je bil minimalen. Tudi podobni poskus v Milanu drugih slovenskih gledališč se ni obnesel, saj je bila udeležba katastrofalna. Na eni od teh predstav je bilo samo 26 obiskovalcev. Trud torej ni bil nikoli sorazmeren z uspehom.

S tem gostovanjem v Laciju pa se nam nenadoma ponuja možnost, da nastopimo resda na manjšem odru, vendar v neki sredini, ki ima zelo velik medijski odmev. O tem festivalu poročajo ne samo vsi pomembni časopisi z Italije, ampak tudi iz drugih držav. Gre torej za pomembno odskočno desko za avtorje, njihova dela in za gledališča, ki jih uprizarjajo, saj se predstav vsako leto udeležijo najuglednejši italijanski kritiki.

Slovensko stalno gledališče bo verjetno Jančarjevo igro uprizorilo v prihodnji sezoni.

Po mojem mnenju gre za resnično briljantno napisano in nad vse pomembno gledališko delo. Jančar je nekaj časa molčal kot odrski ustvarjalec in je torej s to igro začel svoje novo gledališko obdobje. Tekst je napisal po osamosvojitvi Slovenije in to je tudi

vplivalo na izbor tematike. Ker bomo o delu širše govorili jeseni, se sedaj ne bi spuščal v detajle. Reči pa moram, da je delo izredno težavno za uprizoritev, vendar bomo imeli dovolj časa, da do jeseni igro dodelamo in, če bo potrebno, tudi preberemo na drugačen način.

Ali bi vsaj razložili pomen naslova »Halštat«?

Halstadt je keltsko najdbišče v bližini Saltzburga, najpomembnejše pričevanje o keltski kulturi. Povem lahko še, da je ključna beseda v igri »poor Yorick« (»ubogi Yorick«, kot je rekel Shakespeareov Hamlet, ko je vzel v roko lobanjo nekdanjega dvornega norca). Delo pa je treba brati v ključu Pirandellove dramaturgije.

Jančarjeva igra ponuja različne možnosti interpretacije in zdi se mi, da bodo tudi zaradi tega ocene zelo različne, pač glede na zorni kot, iz katerega ga bo kdo ocenjeval. V bistvu gre za vse velike kostnice, s katerimi je posejano to naše nesrečno 20. stoletje, avtorjeva želja pa je, da bi bila predstava čimbolj brana v komedijskem ključu.

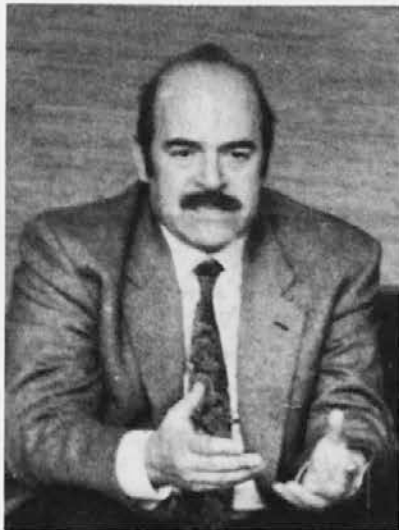
Sedaj pa še vprašanje o poletni igri, ki jo je SSG prirejalo več let, preden se je finančna kriza zaostila. Ste za to poletje pripravili kako igro, ki jo boste igrali na odprtem?

Nove poletne predstave ne bo, pač pa bomo izkoristili preostale dneve v pogodbi naših igralcev in odigrali še sedem ali osem predstav Moliérovega »Zdravnika po sili«. Igrali bomo na Tržaškem, Goriškem in tudi v Sloveniji, predstave pa bodo od 21. do 27. junija.

Kakšni pa so izgledi za prihodnjo sezono gledališča in kako ste zadovoljni z minulo?

Kot vsako sezono stojimo tudi letos pred velikimi ugankami, saj ne vemo, kaj nam obeta prihodnost. Res je, da je ta vsako leto mračnejša, res pa je tudi, da imamo za seboj sezono, ki smo jo izpeljali natanko tako, kot smo jo načrtali in celo z veliko večjim uspehom, kakor smo smeli pričakovati. Ugodno so nas ocenili tako kritiki kot tudi občinstvo — in posebno nas zanima, kako naše izbire sprejema občinstvo.

Pogovor je zapisala Helena Jovanovič

da je Jančarjev dramski tekst popolna novost. Delo je po mnenju številnih, ki so to igro prebrali, res izredno zanimivo.

V Lacij je dejansko odšla celotna zasedba Slovenskega stalnega gledališča...

Res je. Stalno jedro našega igralskega ansambla v tej sezoni je obsegalo samo šest imen. Pred nedavnim nas je na žalost zapustil Alojz Svete, tako smo ostali samo s petimi igralci, ki pa se na žalost ne krijejo z vlogami, predvidenimi v Jančarjevem »Halštat«. Mi imamo namreč v ansamblu tri moške in dve ženski, avtor pa je delo napisal za dva moška in tri ženske. Tako so odšli v Veroli Vladimir Jurc, Gojmir Lešnjak, Maja Blagovič, Lučka Počkaj in Miranda Caharija z režiserjem Borisom Kobalom.

Delo bodo člani SSG uprizorili v slovenščini. Kako bodo italijanski gledalci lahko spremljali igro?

Za odličen italijanski prevod dela je poskrbela Diomira Fabjan Bajc, ki

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Molière

ZDRAVNIK PO SILI

Režija Zvone Šedlbauer

PREDSTAVE NA PROSTEM

v torek, 21. t.m.,	v Parku v PREBENEGU
v sredo, 22. t.m.,	na Hribenci v ZABREŽCU
v četrtek, 23. t.m.,	na Mausarju v REPNU
v petek, 24. t.m.,	na igrišču na VRHU
v soboto, 25. t.m.,	na igrišču pod županstvom v ZGONIKU
v nedeljo, 26. t.m.,	na igrišču Sokola v NABREŽINI
v ponedeljek, 27. t.m.,	na vrtu Gospodarske zadrage v BAZOVICI

ZAČETEK PREDSTAV OB 21. URI

Konec tega tedna v šentjakovski cerkvi Slavnostni koncert v počastitev skladatelja Vinka Fillija

V cerkvi pri Sv. Jakobu v Trstu bo v soboto, 25. junija zvečer, koncert, na katerem bodo mešani pevski zbor Portorož, komorni moški zbor Izola ter mešani zbor Obala Koper pod vodstvom Helene Jureš in Walterja Lo Nigra ter ob spremljavi orgelskega mojstra Toneta Potočnika, ločeno in skupaj izvajali cerkvene skladbe Vinka Fillija, med njimi znamenito mašo Mati božja na Ilovici, ki jo je skladatelj posvetil bazoviškim žrtvam. Predvideni koncert je sad večje akcije, ki zajema koncerte v Trstu, v Tolminu in na Sveti gori pri Gorici, ter zbirko Fillijevih cerkvenih skladb, ki je izšla lani septembra v založbi Združenja pevskih zborov Primorske in uredništvu Borisa Fillija in Mirka Slosarja.

Kdo je bil Vinko Filli? Pevovodja, skladatelj, javni delavec, ki je živel v

Razpis natečaja za podelitev štipendij deželne bančne sekcije SDGZ

Deželna bančna sekcija SDGZ razpisuje, v okviru svojega Paketa stimulacijskih posegov 1993-1995, natečaj za podelitev 3 štipendij v višini 5 milijonov lir vsaka za slovenske univerzitetne diplomante iz Furlanije-Juljske krajine.

Štipendije podeljuje po oceni posebne komisije s sledečim prednostnim vrstnim redom:

- 1) podiplomski študij za poklic občinskega tajnika;
- 2) podiplomski študij za revizorja;
- 3) podiplomski študij za formiranje kadrov specializiranih za bančno oziroma finančno poslovanje;
- 4) diplomske naloge iz pravno-ekonomske smeri, pri čemer imajo prednost naloge s poudarkom na bančno tematiko.

Ocenjevalna komisija lahko predlaga tudi polovične ali tretjinske štipendije oziroma, glede na kakovost prošnje, lahko predlaga, da se štipendije ne podelijo.

Prošnje je treba vložiti do 31. julija 1994 na tajništvo bančne sekcije pri SDGZ v Trstu, ul. Cicerone 8, tel. 040/362949. Vsebovati morajo osebne podatke kandidatov, izide univerzitetnega študija s seznamom izpitov, življenjski izobrazbeni in strokovni kurikulum, izvod diplomske naloge, morebitna potrdila o vpisu ali obiskovanju podiplomskih tečajev, o opravljanju predvidene prakse pri pisarnah in podobno.

Podelitev štipendij bo ob priliki svetovnega dneva varčevanja 31. oktobra 1994.

Za leto 1993 so prejeli štipendije: diplomanta ekonomije Pavel Calzi in Mara Petaros po 5 milijonov lir; diplomant ekonomije Lidia Glavina in diplomant političnih ved Aleksandra Pangerc po 2,5 milijonov lir.

Tolminu od leta 1879 do leta 1948, bratranec skladatelja Hraboslava Vogriča, s katerim je preživel otroška leta. V svet glasbe ga je vpeljal učitelj Sattler, predvsem Danilo Fajgelj, učitelj, organist in skladatelj ter izvedenec v kompozicijski tehniki. Poklicno je bil Filli zaposlen v pisarni občinskega sodišča. Prosti čas pa je posvečal Rokodelskemu bralnemu društvu, kjer je učil pevski zbor, vodil tamburaški ansambel in orkester. Razgibano kulturno življenje v Tolminu, ki mu je bil duša Filli, je trajalo do leta 1927, ko je bilo društvo razpuščeno. Svojo dejavnost je Filli tedaj prenesel na cerkveni kor in tam vztrajal tudi v težkih razmerah po drugi svetovni vojni. Iz te dobe so skladbe, ki jih bomo poslušali v Trstu. Filli je namreč organiziral, vodil in dirigiral, a tudi skladal pesmi in instrumentalne skladbe, zlasti za gledališke predstave in dramske nastope ter prirejal ljudske napeve.

Znane so njegove cerkvene skladbe. Preproste so, doživete in občutene, delo talentiranega človeka, ki je znal s preprostimi sredstvi veliko lepega povedati, da je njegov spomin po tolikih letih vedno živ. Upamo, da bo koncert v Trstu tudi zaradi imenitnih izvajalcev pritegnil številno publiko, da bomo tudi v Trstu dostojno počastili spomin tega eminentnega sina Tolminske, skladatelja Vinka Fillija.

Župnijsko cerkev Sv. Jerneja na Opčinah lepšajo obnovljene orgle

Znani tržaški glasbenik in organist v stolnici sv. Justa Giuseppe Radole je v knjigi »Orglarska umetnost v Trstu«, ki je izšla v Bologni leta 1975, povzel iz občinskega arhiva, da je imela openska cerkev orgle že v 18. stoletju. Tržaška občina je namreč leta 1825 plačevala tamkajšnjega organista. V istem arhivu je še povedano, da so orgle leta 1853 restavrirali. Med leti 1855 in 1858 je znana orgelska hiša Giovanni Tonoli postavila na kor nove orgle s 23 registri. Slednje je v letih 1876 pregledal in uglašil Angelo Dolzan (Dovžan?). Med prvo svetovno vojno so jih razstavili, popravili pa šele po njej.

V drugi svetovni vojni so orgle utrpeli ob bombardiranju vasi leta 1944 veliko škodo. Leta 1957 so Tonolijeve orgle zamenjali z novimi, elektro-pnevmatskimi, firme Zanin iz Codroipa.

Župnijska cerkev Sv. Jerneja je doživela temeljito obnovo in je tako v ponos Opčinam in njihovim ljudem. Za obnovo zunanjsčine je bila odgovorna tržaška občina, za notranjost pa je šlo v breme domačinov, pretežno Slovencev. Sredstev je zmanjkalo pri orglah, ki so bile v zelo slabem stanju, ker jih je pokvarila voda, ki je kapljala skozi streho.

Želja, da bi domačo cerkev obogatili še z orglami na koru ter tako dokončali pred leti zastavljeni si cilj celotne obnove, je opogumila odbor,

ki je v soglasju z župnijo začel z akcijo.

Na priporočilo prof. Berganta je odbor povabil orgelskega mojstra Antona Jenka iz Ljubljane, da bi si ogledal orgle. Mojster je ugotovil, da se glasbilo lahko restavrira in postavi tako, da bo tudi akustično na pravem mestu. Proračun obnove je bil dokaj ugodnejši od tistih, ki so nam njih predstavile tri naprošene italijanske firme. Prepričani, da bo obnova orgel za cerkev ne le estetska pridobitev, ampak tudi obogatitev, saj bodo orgle lahko služile tudi za koncerte, ki so že skoro tradicija naše skupnosti, smo začeli z deli.

Razstavljene orgle so odpeljali v delavnico v Ljubljano. Izvoz v tujino, čeprav začasen, ni bil enostaven. Za pomoč pri birokratskih postopkih se moramo zahvaliti tako italijanski kot slovenski carini in osebju v špediter-skih uradih.

Po večtedenskem delu so orgelski mojster Anton Jenko in sodelavci neuporabno Zaninovo glasbilo temeljito uredili, da je v ponos župnijske cerkve. Orgle so namestili na kor tako, da so sedaj vidne iz cerkve in jo dopolnjujejo tudi estetsko. Po dolgem času lahko ponovno poslušamo zvok različnih barv in višin tonov, ki v lepem sozvočju prihaja iz raznih piščali. Obnovljene orgle so popolnejše, imajo 27 registrov (prej 12) in so zato primernejše za zahtevnejše koncerte.

Ves postopek obnavljanja nas je prepričal, da je bila izbira podjetja pravilna.

V tem našem podvigu smo lahko uspeli le s prispevki župljanov in dobrotnikov ter skupine prijateljev, ki so ves čas prostovoljno delali. Prav pristrčno se zahvaljujemo vsem, ki so nam do sedaj pomagali, s spodbudami in darovi ter zaupamo v njihovo nadaljnjo pomoč.

Župnija Sv. Jerneja vabi na otvoritveni koncert obnovljenih orgel, ki bo v nedeljo, 19. junija, ob 20.30 v župnijski cerkvi. Igrala bosta prof. Hubert Bergant — orgle in prof. Anton Grčar — trobenta.

Ob vstopu v cerkev bo vsak dobil koncertni list. Namesto prostovoljnih prispevkov bo na razpolago ovojnica, ki jo boste lahko s svojim darom za kritje stroškov obnove orgel oddali po koncertu.

Župnija Sv. Jerneja na Opčinah
Odbor za popravilo orgel

Deželni odbornik za kmetijstvo Tiziano Chiarotto je bil prejšnji teden gost Kmečke zveze v Trstu. Odbornik je gostitelje predvsem seznanil z novo deželno zakonodajo na kmetijskem področju, ki predvideva razne ugodnosti za zasebnike in zadrage. Govor je bil tudi o kraškem parku in drugih aktualnih vprašanjih.

Nova maša Alberta Metlikovca pred 50. leti v Slivnem

Med bogoslovci goriške nadškofije, ki so bili posvečeni v mašnike 3. junija leta 1944, je bil tudi Albert Metlikovec, doma iz Sosljana, ki je umrl 3. oktobra 1982 v Novi Gorici in je pokopan v Ajdovščini. Tu je namreč bil župnik, dokler ni hudo zbolel.

Na sliki so v prvi vrsti od leve proti desni naslednji duhovniki: Viktorin Stanič, Vinko Štanta, Albert Metlikovec (novomašnik) in Mirko Filej; v drugi vrsti sta Artur Zaletel in Efreim Mozetič, v zadnji vrsti Vladimir Rijavec (letošnji zlatomašnik), Vinko Černigoj, Franc Švara, Mario Virgulin (med njima slikar Lojze Perko) in Ljubo Marc (letošnji zlatomašnik in avtor pravkar izšle knjige »Črepinje«). Novomašnik Metlikovec sedi med mamo in staro mamo (oče in trije bratje so bili v internaciji oziroma v prekomorski brigadi).

Doživeta zaključna prireditev »O.Z. Ladjica« iz Devina

Na sedežu devinskih zborov je bila v nedeljo, 12. t.m., zaključna prireditev otroškega zbora »Ladjica«. Prikazali so to, kar so se naučili med šolskim letom. Predstavili so spored ljudskih pesmi in pesmi sodobnih skladateljev. Nekateri od teh je na klavir spremljala Barbara Corbato. Skoraj vsi pevci otroškega zbora so tudi igrali skladbice za flavto, ki so se je letos začeli učiti ob pevskih vajah. Mnogi so pokazali velik glasbeni talent.

V gosteh je bil tudi trio kitar iz Nabrežine. Sovrstniki devinskih pevcev so pod mentorstvom Marje Feinig lepo zaigrali venček zna-

nih pesmi. Prireditev se je končala z glasbeno igrico Mire Voglar »Kdo je sešil Vinku srajčico«. Otroci so pod vodstvom Olge Tavčar naštudirali besedilo, pesnice in instrumentalno spremljavo. Sami so torej igrali, peli in se spremljali s flavticami in Orffovi mi glasbili. Za nastop so zasluženo prejeli navdušen aplavz zbravnega občinstva.

Prireditev je potrdila, da je tovrstno pedagoško delo z otroki neprecenljive vrednosti za njihovo globlje doživljanje glasbe in je istočasno koristno za njihovo dozorevanje v aktivne in pozitivne osebe naše družbe.

Mali pevci zbora »Ladjica« iz Devina med nastopom

Deželni tajnik Ssk Breceelj o evropskih volitvah

»Lista Federalizem je prejela v Furlaniji Julijski krajini 10.550 glasov ali 1,4 odstotka. Slovenski kandidati na njej so se sorazmerno dobro uveljavili, saj je prof. Alojz Rebula zbral okrog 1.800 preferenc, vsi štirje slovenski kandidati, torej poleg Rebule še Andrej Bratuž, Martin Breceelj in Rafko Dolhar pa okrog 3.700. Kljub temu pa listi Federalizem ni uspelo potrditi svojega predstavnika v Strasbourgu, to pa predvsem zato, ker so manjkali glasovi sardistov. Spomnimo naj, da je ta lista izvolila svojega predstavnika v evropski parlament doslej vedno na Sardiniji.« Tako je povedal deželni tajnik Slovenske skupnosti Martin Breceelj, ko je izvedel za volilne izide za evropski parlament. »Ssk obžaluje,« je še dejal, »da bo v evrop-

skem parlamentu odmanjkal glas, ki bi lahko posebej opozarjal na problematiko manjšin v Italiji. V tej zvezi vsekakor izraža zadovoljstvo, da je bil izvoljen kandidat Južnotirolske ljudske stranke (SVP) Mich Ebner, s katerim ima naša stranka posebno dobre odnose.«

Kar pa zadeva bodočnost, še meni Breceelj, »nas volilni izidi vsekakor spodbujajo k razmisleku o nadaljnjih oblikah političnega nastopanja Slovencev v Italiji nasploh, o organiziranosti naše manjšine. Poleg tega vsaj posredno tudi potrjujejo utemeljenost zahteve po minimalnem zajamčenem zastopstvu naše narodne skupnosti. To sta tudi področji, na katerih namerava Ssk v kratkem predstaviti pomembne predloge.«

Srečanje slovenskih bančnikov v Rožu na Koroškem

Pretekli petek je bilo na Koroškem, v hotelu Rožanski dom na Reki pri Šentjakobu v Rožu, srečanje slovenskih bančnikov iz Slovenije in zamejstva, ki se ga je udeležilo tudi številno zastopstvo vseh slovenskih denarnih zavodov Furlanije-Juljske krajine. Vseslovensko srečanje bančnikov, ki je sledilo zadnjemu izpred dveh let pri bankah F-JK, je potekalo na predvečer odprtja novega sedeža Zveze slovenskih zadrug v Celovcu in Zveze-

Bank v samem središču mesta, ki je bilo v soboto 11. t.m.

Uvodno srečanje, ki sta ga vodila predsednik Zveze slovenskih zadrug v Celovcu Michael Antonitsch (tudi lastnik hotela Rožanski dom) in glavni direktor Jože Habernik, ter nadaljnji pogovori ob skupni večerji so bili posvečeni spoznavanju in izmenjavi informacij in izkušnji iz raznih področij, kjer delujejo slovenske banke. Tako so nastopili predstavniki najstarejših bank (med temi goriške in tržaške hranilnice) in tudi najnovejših, ki so dobile dovoljenje za poslovanje še v zadnjih letih.

Glavno besedo so imeli odgovorni funkcionarji za oddelke tujega poslovanja pri bankah iz matice in tudi zamejstva, ki dnevno sodelujejo pri mednarodnih finančnih operacijah. Iz predstavitev in posegov prisotnih (kakih 80 v predstavništvu 35 bank, 7 iz Koroške, 6 iz FJK, ostali iz Slovenije) je prišla do izraza velika dinamičnost znotraj novonastalega slovenskega bančnega in monetarnega sistema (preko 30 registriranih bančnih ustanov) in zlasti volja novih subjektov po uveljavitvi.

Iz zamejstva so poudarili obojestransko korist za sodelovanje, ki temelji na že preizkušeni posredovalni izkušnji tako koroške Zveze-bank kot goriške Kmečke banke in Tržaške kreditne banke. Predsednik bančne sekcije SDGZ Pavel Milčič je opozoril na specifične probleme slovenskega bančništva v Italiji, ki jih je sprožil novi bančni zakon. Vsi pa so osvojili predlog, da bi prišlo do takšnih srečanj pogosteje, saj je ob družabnem in spoznavnem posebnostno važen strokovni trenutek.

Davorin Devetak

Konec tega tedna v Boljuncu srečanje lovskih zborov

Srečanja slovenskih lovskih pevskih zborov in rogistov, ki je 21. po vrsti, bo letos v gledališču »F.Prešeren« v Boljuncu v dolinski občini. V petek, 17. junija, bodo ob 18. uri odprli razstavo lovskih motivov. S svojimi deli bodo sodelovali likovniki: Jurij Mikuletič, Mirko Guštin, Boris Leskovic in Pavel Hrovatin. Dan kasneje, 18. junija, pa bo v celoti posvečen glasbi. Ob 13. uri se bodo pričeli koncerti zborov in skupin rogistov na Opčinah, Proseku, Colu in Boljuncu, ob 16.30 bo v Boljuncu skupni nastop vseh zborov in skupin rogistov. Sodelovala bo tudi Godba na pihala iz Ricmanj.

Na srečanju, ki ga letos prireja Slovenski lovski pevski zbor »Doberdob«, bodo nastopili: Združeni pevski zbori (dirigent Janko Simoneta), Združeni zbor rogistov (dirigent Jože Grlec), Združeni zbor rogistov (dirigent Dane Namestnik) ter Združeni pevski zbor ob spremljavi Godbe na pihala iz Ricmanj (dirigent Janko Simoneta). Napovedoval bo Borut Mencinger.

Uspela zborovska revija »Pesem v zalivu«

Zborovska revija »Pesem v zalivu«, ki jo že vrsto let prireja pevska zbor »Fantje izpod Grmade« in »Dekliški zbor Devina« je v petek, 10.t.m., privabila v štivanško cerkev lepo število ljubiteljev zborovskega petja. Ob domačih zborih, ki so tokrat pod vodstvom Hermana Antoniča nastopili v mešani zasedbi, so nastopili še dekliški zbor »Alenka« iz Števerjana, ki ga vodi Anka Černic, moški zbor »Igo Gruden« iz Nabrežine pod vodstvom Ksenije Kos, italijanski mešani zbor »Rilke« iz Devina, vodi ga Barbara Corbato, in še mešani zbor Bilje-Miren pod vodstvom Andreja Budina.

Prireditelji so poskrbeli za družabnost, ki je po koncertu zbrala udeležence na sedežu zborov v Devinu. Ob veselem razpoloženju in petju je prišlo do razgovorov o bodočem kulturnem delovanju na tem delu devinsko-nabre-

žinske občine. Med koncertom je predstavnik Zveze kulturnih organizacij občine Ljubljana-Bežigrad, Franci Grad, podelil pevcu zbora Fantov izpod Grmade Gregorju Pertotu, ki je tudi povezoval večer, srebrno Gallusovo značko za več kot 20-letno delovanje na področju ljubiteljskega zborovskega petja.

POPRAVEK

Na zadnji strani Novega lista je v prejšnji številki v podlistku Ivana Budina »Tri četrtine stoletja« bila po pomoti izpuščena cela vrsta. Pravilno se stavek glasi takole: »... Posebno aktiven je bil v Kubeđu bivši učitelj Ante Mihec, kubejski rojak, ki je bil najprej častnik NHD...« Za napako se opravičujemo.

Konec tega tedna na Goriškem simpozij »Povezani v glasbi«

Na Goriškem bo konec tega tedna potekal mednarodni simpozij »Povezani v glasbi«.

Na strokovnem srečanju bodo sodelovali ugledni strokovnjaki iz Slovenije, Italije, Danske, Švice, predstavljen pa bo tudi Projekt Goriške avtorja prof. Igorja Kureta iz Trsta, glasbenega pedagoga in umetniškega vodje YEM – Združenja mladih glasbenikov Evrope, enega od soorganizatorjev simpozija. Ostali prireditelji so: Glasbeno društvo »R. Lipizer«, Slovenski glasbeni center »Emil Komel« in pevsko društvo »C.A. Seghizzi« iz Gorice ter Kulturni dom in Glasbena šola iz Nove Gorice. »Projekt Goriške« so sprejeli med štiri izbrane projekte tudi na letošnjem nedavnem mednarodnem tečaju Kulturmanagement v Salzburgu, ki ga prireja dunajska organizacija Kulturkontakt v sodelovanju z Ministrstvom za vzgojo in umetnost republike Avstrije in pod pokroviteljstvom Sveta Evrope.

Mednarodni simpozij »Povezani v glasbi« se bo pričel v soboto, 18. junija, ob 10. uri. Otvoritev slovesnost bo v veliki dvorani univerze v Gorici, kjer bo tudi potekal prvi del srečanja. Ob 11. uri bo predavanje prof. Igorja Corettija o »Projektu Goriške«, ob 12.15 pa bosta govorila prof. Tatjana Gregorčič in prof. Alessandro Arbo o Glasbeni povezavi na Goriškem. Po kosilu se bo ob 15. uri pričel poseg prof. Sergija Marzoratija na temo »Kako oblikovati moderno šolo«, nato bo prof. Zerner Schitt iz Švice govoril o Projektu »MUSE«, ob 16.30 pa bo za govorniško mizo sedel danski prof. Hans Erik Deckert. Govoril bo o glasbi kot socialni moči. Ob 17.30 se bo pričela okrogla miza na temo srečanja, ki jo bo vodil ing. Vittorio Zanon.

Naslednjega dne, v nedeljo, 19. junija, se bo mednarodni simpozij nadaljeval v viteški dvorani gradu Dobrovo v Goriških Brdih v občini Nova Gorica. Po krajšem glasbenem uvodu bo ob 9.30 spregovorila dr. Katarina Bedina o »Slovenskem glasbenem šolstvu na prelomu stoletja.« Ob 10.15 je na sporedu predavanje prof. Enza Porte o »Glasbi 20. stoletja v pedagogiki«, ob 11.15 pa bo povzetek stališč in misli, podanih na seminarju ter nastop gojencev glasbenih šol, ki so to srečanje soorganizirale. Ob 14. uri bodo udeleženci seminarja imeli še zaključno srečanje v Šmartnem v Goriških Brdih.

»Skupina 75« v Katoliški knjigarni

Za številne ljubitelje fotografije je bila v petek, 10. junija, v prostorih Katoliške knjigarne lepa priložnost ponovnega srečanja. Predstavila sta se namreč dva obetavna mlada fotografa, člana foto kluba »Skupina 75« Gorica, Flavio Mosetti in Valter Nanut, ki ju družijo marsikaj skupnega, oba sta namreč Slovenca, Goričana in sta z zavidljivim izraznim nivojem razstavljenih del navdušila številne prisotne z obeh strani meje. V imenu foto kluba »Skupina 75« Gorica je občinstvo pozdravil predsednik Silvan Pittoli, mlada fotografa pa je predstavil mojster fotografije dr. Rafael Podobnik. Poudaril je, kako je bilo že pri prvih fotografskih korakih Flavio Mosettija in Valterja Nanuta opazno, »da jima je bila likovna občutljivost položena v zibelko in da bo samo od njune delavnosti odvisno, kako visoko se bosta povzpela na fotografskem nebu.« Mlada umetnika prav gotovo nista razočarala pričakovanj, saj se vseskozi vedno bolj uveljavljata in sta prejela že marsikatero priznanje.

Zanimive fotografske posnetke, ki krasijo prostore galerije Katoliške knjigarne, si lahko ogledamo do 24. junija 1994 po urniku knjigarne.

i.f.ž.

NOVICE

Trebenski župnik dr. Jože Sraka bo v nedeljo, 19. junija, ob 10. uri v domači cerkvi obhajal svojo srebrno mašo. Dr. Sraka je po rodu iz Prekmurja, študij teologije je opravil v Nemčiji, nato ga je študijska pot zanesla v Rim, kjer je opravil doktorat na teološki fakulteti, nato pa je prišel službovat na Kras. Na Opčinah je prevzel dolžnosti predsednika in ravnatelja Marjanišča, od leta 1986 pa je župnik v Trebčah.

* * *

Člani godbenega društva iz Nablazine so se konec prejšnjega tedna udeležili srečanja godb na pihala iz Nemčije in Avstrije v lepem turističnem središču Bad Hall. Pod vodstvom Stanka Misleja in Sergia Gratona so igrali slovenske koračnice, odlomke iz operet in splet Avsenikovih skladb.

Naprodaj slovenski hotel »Emona« v Rimu

Ker želim svojo gospodarsko in turistično dejavnost osredotočiti na Gorico in Slovenijo sem se odločil za prodajo novo odprtega, učenega in dobro obiskanega Hotela EMONA, ki se nahaja v zgodovinskem centru Rima.

Moja velika želja je, da bi prodaji navkljub hotel ostal v slovenskih rokah, saj bi s tem slovenski rod, tako izseljeniški kot oni iz matične domovine v večnem mestu Rimu vedno našel prijetno, znano mu domovanje.

Podrobnejše informacije dobite na tel. številkah: 0481/82166 ali 06/7027911 — Levstik Vinko.

50. obletnica mašništva

V cerkvi Srca Jezusovega v Gorici je bilo 3. junija 1944 posvečenih v mašnika 13 bogoslovcev goriške nadškofije. Med njimi je bilo lepo število slovenskih primorskih bogoslovcev. Med furlanskimi bogoslovci pa je bil poznejši goriški nadškof Cocolin.

Pred dnevi pa so tedanji novomašniki obhajali 50. obletnico mašništva. Tako je v Mirnu imel zlato mašo Mirko Žakelj, v Biljah Ljubo Marc, v Štanjelu Vladimir Rijavec, v Komnu Franc Krapež, pri Sv. Luciji pa Ivan Kobal.

Slavljenec za častitljivi jubilej iskreno čestitamo in jim želimo, da bi jih Bog še dolgo ohranil pri dobrem zdravju.

Posvetitev pred 50. leti

Obnovljena slovenska komisija občine Ronke

Odbornik za kulturo in urbanistiko je pred dnevi sklical člane občinske komisije za slovenska vprašanja, ki deluje v okviru občine Ronke. Komisija je sicer že delovala do junija 1988 in od tedaj do danes ni bila nikoli uradno ukinjena, čeprav ni imela možnosti, da bi se sestajala. Novi člani komisije so Sonja Božič, Ivano Gin, Aleksander Furlan, Edes Korosec, Lucija Lavrenčič, Karlo Mučič, Štefanja Pahor, Kristjan Peric, Livio Peric in Nicola Rusca. Poleg omenjenih je članica komisije tu-

Goriška Mohorjeva družba
Katoliška knjigarna
vabita na predstavitev
spominskih zapisov
Ljuba Marca

ČREPINJE

v sredo, 22. junija 1994, ob 18. uri v Katoliški knjigarni na Travniku v Gorici

di slovenska knjižničarka, ki bo zapisovala potek sej in prevajala.

Na seji je bil prisoten odbornik Furlan, ki si je že več časa prizadeval, da bi občinska uprava priklicala k življenju in ovrednotila to komisijo. Med drugim je poudaril, da bo preko te nove »strukture« občina Ronke oživela stike tudi z občinama Nova Gorica in Metlika. Predstavniki pobratene belokranjske občine pa bodo na obisku v Ronkah konec julija. Domačini bodo na svojih domovih za nekaj dni sprejeli skupino otrok iz Slovenije.

V razpravi so nato prišli na vrsto tudi šolski problemi od nevarnosti zaprtja šolskega poslovanja v Romjanu do vprašanja prevoja otrok v vrtec in šolo. Malčki namreč ne prihajajo samo iz bližnje okolice, ampak tudi iz Tržiča, S. Canziana, Pierisa, Špetra ob Soči in Foljana.

Člani občinske komisije za slovenska vprašanja se bodo spet sestali v kratkem, da bi izvolili predsednika in tajnika. V načrtu je tudi sestanek z odbornikom za šolstvo F. Miniussi.

K.M.

NAŠE SOŽALJE

Ob težki izgubi očeta Jaroslava izrekamo sinu Miru Opletu, našemu sodelavcu in članu uredniškega odbora, ter vsem sorodnikom globoko občuteno sožalje.

* * *

Svojcem pokojnega Angela Kosmača, ki je umrl po daljši bolezni, izrekamo iskreno sožalje.

Uredništvo in uprava Novega lista

Vstopnice za 52 tekem Mundiala so skoraj v celoti razprodane

Ameriški organizatorji svetovnega nogometnega prvenstva, ki se bo pričelo v petek v Chicagu z otvoritveno tekmo med Nemčijo, ki brani svetovni naslov, in Bolivijo, so lahko zadovoljni. Čeprav je nogomet v Združenih državah skoraj nepoznan in se še zdaleč po popularnosti ne more primerjati s košarko, baseballom in ameriškim nogometom, so vstopnice za 52 tekem Mundiala skoraj v celoti razprodane. Organizatorji pa obenem zatrjujejo, da bodo postavili nov rekord, saj bo teknam prisostvovalo nad 3 milijone in 600 tisoč gledalcev, to je dober milijon več kot pred štirimi leti, ko je bilo svetovno prvenstvo v domovini nogometa, Italiji.

Ameriško je 15. svetovno nogometno prvenstvo v zapovrstju. Zgodovina se pričena leta 1930, ko so se prvič pomerili v Urugvaj, štiri leta kasneje je imela v gosteh najboljši nogometaše sveta Italija, leta 1938 pa Francija. Zaradi vojnih dogodkov je nastal premor vse do leta 1950, ko je bilo prvenstvo v Braziliji, nato v zapovrstju v Švici, na Švedskem, Čilu, Angliji, Mehiki, Nemčiji, Argentini, Španiji, Mehiki in Italiji.

Rekordov ne manjka. Največ gledalcev na eni sami tekmi je bilo leta 1950, ko si je finale med Brazilijo in Urugvajem na stadionu Maracanã v Rio de Janeiru ogledalo 199.854 navijačev. Rekorder v nastopih je angleški vratar Shilton, ki je 125 krat oblekel državni dres, rekord pa dosegel v Ita-

liji leta 1990. Urugvajski napadalec Batista Apres brani svojevrstni rekord najhitreje doseženega gola. Nasprotnega vratarja je namreč premagal po pičlih 55-ih sekundah igre na srečanju Urugvaj-Škotska pred osmimi leti na drugem mehiškem svetovnem prvenstvu.

V zgodovini nogometnega SP naletimo tudi na igralce, ki so na prvenstvih nastopili v dresih različnih reprezentanc. Tako je Monti leta 1930 igral za Argentino, leta 1934 pa za Italijo, Santamaria leta 1954 za Urugvaj in leta 1962 za Španijo, Puskas leta 1954 za Madžarsko in 1962 za Španijo ter Altafini leta 1958 za Brazilijo in 1962 za Italijo.

Brazilija je edina država, ki je nastopila na vseh finalnih turnirjih in je podobno kot Italija in Nemčija trikrat osvojila svetovni naslov.

Rekorder je tudi Antonio Carbala, ki je nastopil na petih prvenstvih, in sicer v leta 1950, 54, 58, 62 in 66. Vendar ga po odigranih tekmah na SP prekašata Nemeč Uwe Seller in Poljak Wladislav Zmuda, oba sta namreč v finalni fazi SP odigrala po 21 tekem.

Najmlajši zmagovalec SP je sloviti Pele, ki je postal svetovni prvak leta 1958, ko je bil star 17 let in 8 mesecev. Absolutno najmlajši udeleženec SP pa je Irec Norman Whiteside, ki se je udeležil SP v Španiji leta 1982, ko mu je bilo 17 let in 42 dni.

Saša Rudolf

Perspektive tržaškega športa

So lahko tržaški športni krogi ob koncu letošnje sezone razočarani? Kar zadeva nogomet prav gotovo, saj si je ambiciozna ekipa napravila napredovanje v B ligo, poleg tega pa je zašla v globoko finančno krizo. V košarki pa je obračun letošnjega delovanja več kot pozitiven, četudi ekipa Stefanela ni dosegla najvišjih ciljev, saj je bila med najboljšimi. Upravičeno razočaranje pa se gotovo pojavi sedaj, v mesecu maju in juniju, ko se šušlja o prestopu sponzorja in predsednika ter najboljših igralcev v Milan. To se pravi, da imata najbolj popularna športa, nogomet in košarka (kar se tiče rokometu, je tržaška ekipa Il Principe postala državni prvak, a na žalost ta šport nima v Italiji velikega pomena), v Trstu nič kaj obetajočo prihodnost.

Kje so razlogi za tako stanje? Dobimo jih, ko govorimo o neprimernih objektih. Nogometni stadion, eden najmodernejših in najlepših, je bil do sedaj takorekoč nepotreben. Razočaranjem ekipe je namreč sledilo le nekaj tisoč navijačev. Športna palača pri Čarboli pa je že dolgo let pretesna in sploh za nadaljnje sezone za prvo košarkarsko ligo neprimerne, ko bo moralo vsako igrišče sprejeti najmanj 5.500 gledalcev, medtem ko v »palazzettu« ni niti 5.000 mest.

Razloge dobimo tudi, ko govorimo o nezanimanju velikih sponzorjev za naše mesto. Premajhno, nezanimivo in brez perspektive. Investirati v Trstu ne prinaša zaželenih dobičkov; kot pravijo, naj bi Bepi Stefanel (sponsor in hkrati tudi predsednik društva) v Milanu vsaj trikrat povečal svoje dobičke in da je še dolgo zdržal v Trstu. To, kar se v športu dogaja, se že leta ponavlja na drugih področjih, predvsem na gospodarskem: prazno pristanišče, naraščanje števila brezposelnih, premalo turizma... Sprijazniti se je treba, da Trst (še posebno po lastni krivdi) ni privlačno mesto, da mu je usojeno živeti od drobtin. Če ne bo denarja, ne bo niti vrhunskega športa. Denar je namreč razvadil šport in ga pripeljal do prave inflacije. Zamenjal je osnovni element pri športu, ki naj bi bilo tekmovanje, premočeno s poštenim znojem.

Gorazd Bajc

V prostorih Društvene gostilne na Kontovelu so konec prejšnjega tedna priredili tretjo pokušnjo domačih vin, na kateri je sodelovalo 14 vinogradnikov. Vina so precej kakovostna, kar so lahko ugotovili tudi udeleženci tradicionalnega praznika ŠD Kontovel.

V Biljah predstavili skupno izdajo dveh Mohorjevih družb

Konec prejšnjega tedna je bilo v Biljah nadvse slovesno. V Domu krajevne skupnosti so 11. t.m. predstavili knjigo spominskih zapisov domačega župnika in zlatomašnika Ljuba Marca. Knjiga, ki nosi naslov Črepienje, je izbor obsežnih avtorjevih spominov na obdobje med 2. svetovno vojno in tik po njej ter na zaporniška leta. Publikacija je skupna izdaja dveh sestrskih družb: Mohorjeve iz Celja in Goriške Mohorjeve, zato sta na predstavitvi spregovorila oba predsednika: p. Hieronim Žvegljč in dr. Oskar Simčič. Oba sta poudarila dragoceno avtorjevih pričevanj, njegovo pokončno držo v številnih, večkrat krivičnih preizkušnjah, in njegovo neomajno vero. Marčeva knjiga nam tako ponovno potrjuje veliko vlogo, ki so jo imeli slovenski duhovniki na Primorskem med obema vojnoma, priča pa nam tudi o hudih preizkušnjah, ki so jih pretrpeli po vojni v novi družbeni stvarnosti. Koprski škof Metod Pirih je jubilanu čestital in se obenem s toplimi besedami zahvalil za njegovo petdesetletno delo in zvestobo slovenski Cerkvi. Ob koncu je domačim faranom in številnim gostom, ki so napolnili dvorano, vidno ganjen spregovoril še sam avtor z njemu lastno kleno in s humorjem obarvano besedo.

Celotno slavlje je povzdignil domači pevski zbor, ki je ubrano zapel vrsto slovenskih narodnih pesmi. Vzdušje, ki je vladalo v dvorani, in številni prisotni so nam pričali o veliki priljubljenosti župnika Ljuba Marca in o spoštovanju, ki ga uživa med Slovenci na obeh straneh meje.

i.f.ž.

Na proseški osnovni šoli je bilo prejšnjo nedeljo odprtje razstave likovnih in ročnih izdelkov, ki so jih učenci pripravili lansko šolsko leto. Ob tej priložnosti so bili tudi nagrajeni otroci, ki so sodelovali na likovnem natečaju »Moja idealna šola«. Razpisalo ga je Združenje staršev, da bi tudi najmlajše pritegnili k praznovanju 200-letnice ustanovitve šole na Proseku, ki bo prihodnje leto.

Župnijska skupnost
Devin, Štivan, Medja vas
vabi na

KONCERT
NABOŽNE GLASBE

Na praznik farnega zavetnika sv. Ivana bo v petek, 24. t.m., v župni cerkvi v Štivanu ob 20.30 nastopil mešani zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta, ki ga vodi Janko Ban.

Izkupiček večera bo namenjen obnovi cerkve, v kateri bo koncert.

Državni sekretar Vencelj na obisku v Trstu

Državni sekretar za Slovence po svetu Peter Vencelj in vladni svetovalec Rudi Merljak sta bila prejšnji teden na obisku na Tržaškem. Bila sta gosta Slovenske prosvete iz Trsta in sta si v spremstvu njenega predsednika in drugih predstavnikov ogledala sedeže raznih društev in organizacij na tržaškem Krasu. V Škednju sta si tudi ogledala razstavo o Slovencih pod fašizmom. Na sliki: (foto Kroma) gosta iz Slovenije med obiskom na Tržaškem

Premiera je bila v Prosvetnem domu na Opčinah Prijetna poletna predstava

V Prosvetnem domu na Opčinah je bila pred nekaj dnevi premiera prijetne in zabavne igre z naslovom »V začetku je bil kaos... potem pa kažin«, ki so jo pripravili režiser Sergij Verč, igralca Franko Korošec in Minu Kjuder ter likovni oblikovalec Peter Furlan. Zgodba so vzete iz opusa italijanskega avtorja Darija Foja. Ponovitev predstave bo na Opčinah tudi v soboto zvečer. Na sliki: (foto Jan Leszczyński) Furlan, Korošec, Kjuder in Verč

Zadnji letošnji Galeb

Z iztekom letošnjega šolskega leta je v Trstu izšla tudi zadnja, 9. številka mesečnika Galeb, ki izhaja v Trstu in je namenjen osnovno in srednješolskim otrokom. Odgovorni urednik lista je Dušan Udovič, glavna urednica pa Magda Železnik.

Zadnja številka Galeba vsebuje veliko zgodbic, pesmic in pravljic vseh vrst s čudovito likovno opremo. Svoja dela so prispevali avtorji kot Marjan Tomšič, Tone Pavček, Miroslav Košuta, Marko Kravos, Berta Golob in še kdo, med ilustratorji pa je veliko »domačih« imen: Vesna Benedetič, Barbara Boneta, Peter Furlan, Jasna Merku, Klavdij Palčič in Magda Tavčar.

Prijetna je tudi rubrika »Šolarji pišejo«. Tokrat so objavljeni prispevki osnovnošolcev iz Sovodenj ob Soči in Trebč.

Na svidenje septembra, piše v 9. številki Galeba. Uredništvo pa opozarja šo-

larje, naj čimprej pošljejo svoje risbe. Komisija bo izbrala najlepše, ki bodo krasile platnice revije v prihodnjem šolskem letu.

Kvalitetna številka Škrata

Pred kratkim smo v uredništvu prejeli najnovejšo številko revije Škrat, namenjeno šolski mladini pa tudi vsem tistim, ki se z otroki ukvarjajo kot starši ali vzgojitelji. Mesečnik, ki izhaja med šolskim letom, izdaja Sklad Mitja Čuk z Opčin, odgovorna urednica pa je Jelka Cvelbar.

Nad vse pomenljiv je uvodnik uredništva z naslovom »Lepi maj, krasni maj«, v katerem piše, da smo zapadli v nekakšno otopelost, iz katere nas ne zbudijo niti podatki o grozotah in smrtih povsod po svetu. Tudi število smrti 12.900.000 otrok na leto zaradi bolezni, ki izhajajo iz bednih življenjskih razmer, nas ne more ganiti. Grozljiv številčni podatek je posredovala ustanova UNICEF za leto 1993. »Spodbuda za to, da začnemo razmišljati drugače, je lahko samo zavest, da je potrebna tesna povezanost med ljudmi in da je staromodna solidarnost še vedno nujna,« piše v uvodnem članku.

Prispevki, ki jih lahko preberemo v tokratnem Škratu, so posvečeni predvsem problemom vzgoje otrok. Dr. Viljem Ščuka opozarja na posamične vloge in osebe v »novi« šoli, kakršna bi morala biti in kakršno bi morali sooblikovati tudi starši. Dr. Martina Tomori piše o odnosu, ki ga ima otrok do zdravlja. Likovna pedagoginja Jasna Merku opisuje zanimivo pobudo na šoli v Dolini; učenci so aktivno sodelovali pri postavitvi razstave celoletnih izdelkov ter tudi sami zapisovali imena posameznih tehnik. Slavistka Marija Mercina pa v Škratu piše o jeziku in skrbi zanj, o starših in njihovem odnosu do otrokove potrebe po igri pa Suzi Pertot.

Najnovejši Škrat je tudi prijetno likovno opremljen. Nekaj del — risb in linorezov — so prispevali otroci.

V Bazovici sta konec prejšnjega tedna nastopila dva zbora s Koroške — Kvartet Rož ter Moški pevski zbor Bilka iz Bilčovsa. Koncert je priredilo Kulturno društvo Lipa, večer pa je potekal v Bazovskem domu. Pevci s Koroške so s svojim kvalitetnim izvajanjem osvojili občinstvo.

NOVI LIST

Izdajatelj: Zadruga z o.z. »NOVI LIST« -
Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954,
štev. 157.

Uredništvo: Martin Breclj, Ivo Jevnikar,
Helena Jovanovič, Drago Legiša (glavni
in odgovorni urednik), Miro Oppelt,
Saša Rudolf, Marko Tavčar in Egidij
Vršaj.

Fotostavek in tisk: Tiskarna Graphart, Trst,
tel. 040/772151.

Član Združenje periodičnega
tiska v Italiji

Ivan Budin

Tri četrte stoletja

(VI.)

Od tistega dneva ni bilo več takšne strahote. Ante Mihec je še dalje vodil propagandno akcijo po slovenski Istri. Nekega dne je v moji pisarni tipkal predavanje, ko je iznenada prihitelo dekle, ki je bilo na straži na obzidju kubaškega gradu. Zavpila je: »Nemci, Nemci prihajajo!« Anteja Mihca sem skril v klet pod vinske sode, sam pa sem pričakal nemškega poveljnika pred župniščem. Vojaki so obstali nedaleč od župnišča. Poveljnika sem pozdravil po nemško in ga povabil, naj vstopi. S tem sem ga nekako razorožil ali vsaj omehčal. Ponudil sem mu kozarec vina, pa me je vprašal, ali je tu mogoče kaj dobiti. Nasmehnil sem se in ga spomnil na stari rek, češ da ima »gospod« vsega. »Tudi pri nas tako pravijo«, je pripomnil. Odtlej sva se pogovarjala sproščeno. Videti je bilo, da se zaveda, da se hitlerjevska stvar razkrajja in propada ter da se bliža koncu. Nekako pohlevno mi je rekel: »Po vojni bom prišel v te kraje kot turist«. Sam pa sem si mislil, da se bo težko prebil do doma. Pred slovesom me je skoraj izzivalno vprašal, kaj mislim o Judih. Kaj se z njimi dogaja, smo vedeli, odgovoril pa sem mu nekako takole: »O Judih mislim tako kot papež: vsak rododom je zločin«. Odvrnil mi je: »Ali ne veste, da so Judje povzročili prvo in drugo svetovno vojno?« »Kot duhovnik — sem

odvrnil — ne morem razpravljati, kdo je povzročil obe vojni. Toda predstavljajmo si, da je neki Nemec povzročil vojno, ali bodo zato obsodili ves nemški narod na uničenje?« Preden je odšel, mi je povedal, da ima ukaz, naj pospremi v Dekane vse moške, ki so sposobni za delo. Vojaki jih zato že zbirajo pred cerkvijo. Šel sem z njim in za vsakega našel kak vzrok, da mora nujno ostati doma. Končno mi je rekel: »Odpeljati moram vsaj štiri.« Zvečer pa je tudi ta četvorica bila spet doma.

Neko nedeljo se je udeležilo maše tudi nekaj aktivistk iz Črnomlja. Po maši so kubaški rajonski tajnici povedale, da me morajo odpeljati s seboj. Tašča domače tajnice pa mi je še isti dan sporočila, kako se je zavzela zame in da je govorila tako, kot da bi jo razsvetlil sv. Duh. Odločno je pribila: »Če nam odpeljete tega župnika, odstopim. Če njega ne bi bilo — je še dejala — bi bili kakor brez glave in brez zaščite. Vsakokrat kadar pridejo Nemci, nas brani in zagovarja, dasi ve, kdo ima kako funkcijo. Njegova zasluga je, da ni bil nihče do zdaj odpeljan.«

Končno smo le doživeli osvoboditev Trsta in vse Istre. Pripeljali smo priložnostne slovesnosti, pri katerih je sodeloval tudi cerkveni zbor.

Septembra leta 1947 sem spovedoval prvoobhajance. Ko še nisem končal tega opravila, me je poklical cerkvenik in mi sporočil, da želi z menoj govoriti častnik jugoslovanske vojske. Predstavil se je kot poveljnik »graničarjev« in mi sporočil, da potrebujejo njegovi vojaki prav mojo hišo. Nič ni pomagalo pripovedovanje, da sem med vojno prav rad oddajal več kot eno sobo našim začetnim učiteljem in raznim aktivistom, ker je bilo šolsko poslopje do tal porušeno. Zato sem tudi zdaj pripravljen odstopiti eno ali dve sobi, več pa ne morem. Vse moje pripovedovanje je bilo zaman. Vztrajal je pri zahtevi, naj dam na razpolago vso hišo.

(Dalje)